

Kakovostno staranje v urbanem okolju

ISKANJE ZAPOSLOTITVE PO PETDESETEM

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

**CENTRAL
EUROPE**
COOPERATING FOR SUCCESS.

Izdal:

eim d.o.o., Center razvoja človeških virov

Kakovostno staranje v urbanem okolju

ISKANJE ZAPOSLOTITVE PO PETDESETEM

Pripravili in uredili:

Natalija Žunko

Mateja Karničnik

Oblikovanje in tisk:

Agaric d.o.o.

Natisnjeno v 1.000 izvodih

Maribor, december 2010

Brošura je nastala v okviru projekta »Kakovostno staranje v urbanem okolju«.

Projekt se izvaja v okviru programa Srednja Evropa in sofinancira iz sredstev ESRR.

ISKANJE ZAPOSLOTITVE PO PETDESETEM

V zadnjih dvajsetih letih so se v Sloveniji zgodile številne in radikalne demografske, politične, ekonomske in druge spremembe, ki danes vplivajo na položaj starejših na trgu delovne sile in na njihov položaj v družbi. Delovno aktivno prebivalstvo postaja vse starejše, na trgu dela težje obdrži zaposlitev in jo tudi najtežje najde.

Na drugi strani pa je sodoben trg dela komplementaren z daljšanjem delovne dobe v skladu s predvideno modernizacijo pokojninske zakonodaje.

Trenutna gospodarska situacija je prisilila mnoga podjetja, da so zmanjšala število zaposlenih ali celo prekinila poslovanje in ob tem ste se na trgu dela znašli tudi številni zaposleni z dolgoletnimi izkušnjami. Nobenega dvoma ni, da imate zreli delavci

številne kvalitete, vendar je današnja družba precej usmerjena k mladim in tako lahko starejši iskalci zaposlitve pri iskanju zaposlitve naletite na številne težave. Ne glede na to pa lahko s premišljeno strategijo sebe predstavite kot dragocenega/-no kandidata/-tko za zaposlitev. Seveda ne morete spremeniti koledarja in svojih let, lahko pa postanete zelo konkurenčen/-na kandidat/-ka na trgu dela.

Da vam na tej poti pomagamo, smo za vas pripravili nekaj nasvetov, kako čimbolj uspešno nastopati na trgu dela:

NE OBREMENJUJTE SE Z NEGATIVNIM POGLEDOM NA STAROST

Raje pomislite na zakladnico izkušenj, ki ste jih pridobili, na izzive s katerimi ste se v preteklosti soočili in jih premagali ter nabor veččin, ki ste jih pridobili v teh letih. Ne zapravljajte dragocenega časa in energije za podjetja oziroma organizacije, ki diskriminirajo starejše delavce. Raje posvetite nekaj časa poizvedovanju, katera podjetja oziroma organizacije cenijo znanje ter izkušnje in se osredotočite nanje.

PREDSTAVITE SVOJO POZITIVNO NARAVNANOST

Še posebej poudarite vaš interes, da ste pripravljeni poskusiti nove stvari, imate potrebna tehnična znanja in ste dovolj fleksibilni, kar se tiče doseganja ciljev podjetja. Prav tako ni nujno, da vztrajate pri zaposlitvi za polni delovni čas – razmislite o možnosti sodelovanja kot strokovnjak/-inja na projektni podlagi.

Delavci v zrelih letih se prav tako ne rabite dokazovati in pehati za napredovanje po lestvici, kot ste to počeli v mlajših letih. Zato lahko ob tem, da seveda izkoristite vsako priložnost za osebni napredek, razmislite o mentoriranju mlajših sodelavcev. S poučevanjem dragocenih tehnik in orodij boste kot mentorji prav tako prispevali k uspehu podjetja, kar je dodaten plus pri odločitvi glede vaše zaposlitve.

In še nekaj – nekdo je rekel, da se nikoli ne pritožuj in nikoli pojasnuj – naj to velja tudi za starost. Nikoli se ne opravičujte glede vaše zgodovine in stresajte šal na račun starosti. Osredotočite se na vaše delovne dosežke in kaj lahko doprinesete podjetju. Naj vtis pustijo vaš talent in veščine, ne vaša letnica rojstva!

SPOPRIJATELJITE SE S TEHNOLOGIJO

Povsem razumljivo je, da ste morda v preteklosti imeli na razpolago mlajše sodelavce, ki so urejali vse zadeve povezane z informacijsko tehnologijo in ste se lahko osredotočili na načrtovanje in konkretno opravljanje dela. Vendar pa postaja v današnjih razmerah uporaba računalnika neobhodna zato je čas, da pridobite veščine uporabe računalništva. Potrebno je obvladati vsaj elektronsko sporočanje, dokumente ter iskanje informacij na spletu, zato se spoznajte z računalniškimi programi kot so Outlook, Excel in Word. Prav tako vam ne bo škodilo, če pokukate v svet socialnih omrežij kot so twitter, linked.in in facebook, ter spoznate njihovo uporabnost na delovnem mestu. Ne pozabite – več kot veste, več lahko ponudite. Res je, da imate dolgoletne delovne izkušnje, vendar pa delodajalcu pokažite tudi, da ste dovzetni za najnovejša dognanja v tehnologiji in poslovanju.

ZAVEDAJTE SE SVOJIH VEŠČIN

Svoje delo ste opravljali vrsto let in veste, da ste bili dobri. Vendar, če ne boste sposobni svojih veščin in spretnosti predstaviti dovolj samozavestno, delodajalca ne boste pritegnili.

V pomoč vam bo, če sestavite seznam veščin in spretnosti po naslednjih kategorijah:

- Vaša izobrazba in/ali posebna znanja: Katerih usposabljanj, formalnih in neformalnih, ste se udeležili? Kako lahko vaše znanje in posebne strokovne veščine pripomorejo k uspehu podjetja?
- Vaša osebne lastnosti in kvalitete: Kaj vas dela posebnega? Kakšen je vaš način dela? Kako sodelujete

z drugimi zaposlenimi? Kakšno dodano vrednost prinašate s svojo prisotnostjo?

- Vaše prenosljive veščine: Kako lahko veščine, ki ste jih razvili na delovnem mestu, prenesete v novo delovno okolje? Ste dobri v organizaciji in koordinaciji? Ste dober vodja? Ste usposobljeni za oblikovanje inovativnih rešitev?
- Ne pozabite pomisliti tudi na svoje hobije – ste pri tem morda razvili veščine, ki jih še nikoli niste izkoristili v delovnem okolju?

Skozi življenje je pomembno, da se zavedate znanj, sposobnosti, veščin kot tudi osebnih lastnosti in lastne socialne mreže, ki lahko vedno znova vplivajo na vašo vključenost tako v delovnem kot tudi v osebem življenju.

“ Ne preišluj, o tem česar nimaš. Preišluj o tem, kaj lahko narediš s tem, kar imaš. ”

ERNEST HEMINGWAY

OBLIKUJTE SVOJ ZAPOSLITVENI CILJ

Za učinkovito iskanje zaposlitve je bistvenega pomena, da si čim prej oblikujete svoj zaposlitveni cilj in pričnete iskati zaposlitev na trgu dela. To lahko storite na dva načina: z uporabo pasivnih oblik iskanja zaposlitve (odkriti trg) ali z uporabo aktivnih oblik (vstop na skriti trg dela). Pri iskanju zaposlitve naredite vse, da podjetje za vas izve, še preden se odloči za javno objavo potrebe.

Pri načrtovanju kariere je pomembno, da upoštevate trende in sledite gibanjem na trgu. Spremljajte tako slovenski, kot tudi

evropski in svetovni trg dela. Spremljajte informacije o tem, po kakšnih kadih delodajalci najbolj povprašujejo, katere panoge so v upadanju ter kako različni dejavniki vplivajo na trg dela, saj vam to omogoča, da boste pravočasno zaznavali spremembe in priložnosti na trgu dela ter jih izkoristili oz. se jim pravočasno prilagodili.

Trenutno se procesi gospodarskega prestrukturiranja v Sloveniji odražajo predvsem v zmanjšanju kmetijskega in nekmetijskega sektorja ter povečanju storitvenega sektorja. Vse bolj se krepi trgovina, država razvija turizem, najhitrejšo rast pa beleži področje poslovnih storitev (bančništvo, zavarovalništvo).

POSKRIBITE ZA DOBRO PREDSTAVITEV NA PAPIRJU

Življenjepis je v običajno ključ, ki odpira vrata na zaposlitveni razgovor. Zato poskrbite, da bo vaš pripravljen kar se da dobro:

- Najprej poskrbite, da bo očesu prijazen: uporabite dovolj belega prostora in alineje, da poudarite vaše veščine.
- Nato dobro pripravljen življenjepis prilagodite konkretnemu delovnemu mestu, na katerega kandidirate.

Če si niste pripravljene vzeti časa za vsakokratno prilagoditev konkretnemu delu, življenjepisa raje sploh ne pošiljajte. Vsekakor je bolje, da posredujete nekaj fokusiranih in prilagojenih prijav z življenjepisom, kot na stotine popolnoma enakih.

- Nenazadnje podkrepite vaše veščine z opisom primerov, ko ste jih uspešno uporabili. Še posebej poudarite primere, ko ste podjetju prihranili stroške ali čas. Ali ste uspešno zaključili projekt? Ste svoje naloge opravili vestno in pravočasno? Kadarkoli lahko vaše primere podkrepite s števkami, to vsekakor storite. Vse to doda težo k vaši prijavi oziroma življenjepisu.

“*Pojdite, bodite uspešni in si priskrbite odlično novo zaposlitev!*”

PRIPRAVITE SI OSEBNO PREDSTAVITVENO MAPO

Osebna predstavitevna mapa vsebuje primere različnih oblik dela in razkriva kvaliteto, strokovnost ter raznolikost v pridobljenem znanju, v razvitih posameznikovih sposobnostih, učnih in delovnih dosežkih ter v pridobljenih delovnih izkušnjah. S predstavitevno mapo kot starejši delavec delodajalcu dajete vpogled v ažurne podatke o trenutnem stanju na področju kariere, ki se z nenehnim razvojem spreminja, dopolnjuje in raste z vami.

Osebno mapo lahko uporabljate pri:

- pregledu delovnih izkušenj;
- pripravi vlog/prijav na razpisana delovna mesta;
- pripravi ponudb za sodelovanje s potencialnimi delodajalci;
- pripravi vlog za izobraževalne institucije;
- fleksibilnem načrtovanju kariere poti itd.

V osebno predstavitevno mapo lahko vključite dokazila o končani formalni in neformalni izobrazbi, o razvitih sposobnostih, veščinah/spretnostih, o prostočasnih aktivnostih, o vključenosti v različnih društvih, o prejetih nagradah, o delovnih izkušnjah.

NA ZAPOSPLITVENEM RAZGOVORU DAJTE VSE OD SEBE

To je namreč vaših pet minut in najboljša priložnost, da se predstavite kot najbolj ustrezen kandidat za delo.

- Prvi vtis je predvsem neverbalen zato poskrbite za držo, stisk roke, očesni stik in nasmešek. Pokažite svojo samozavest. Pri tej starosti zagotovo poznate delo, zato s svojim obnašanjem demonstrirajte svoje sposobnosti in osebnost.

- Poslušajte preden začnete govoriti. Seveda imate veliko delovnih izkušenj, vendar se zavedajte, da preveč govorjenja lahko sogovorniku da vtis, da ste preveč samozavestni, bahavi in celo preveč usposobljeni. Vaše izkušnje so seveda pomembne, vendar preden začnete govoriti, prisluhnite kaj vam želi povedati vaš sogovornik. Pomnite, da delodajalci velikokrat bolj cenijo dobrega poslušalca kot pretiranega govorca.

- Poudarite svoje veščine in jih podkrepite s primeri, ko ste svoje delo opravili kar se da dobro. Nekatere primere boste že opisali v svojem življenjepisu, nekaj pa jih prihranite za osebno predstavitev. Primeri namreč dokazujejo, da omenjene veščine dejansko imate in ste jih v preteklosti že uspešno uporabili. Ljudje si zgodbe veliko lažje zapomnijo in ravnanje v preteklosti nakazuje, da boste verjetno tako ravnali tudi v

prihodnje, zato poskusite na svojega izpraševalca narediti vtis s preteklimi dejanji.

- Ne pozabite razgovora čez nekaj dni nadgraditi z zahvalnim pismom ali elektronskim sporočilom, v katerem poudarite kako ste uživali v razgovoru, kako vaše veščine ustrezajo zahtevam podjetja ter izrazite svojo navdušenost nad delovnim mestom in podjetjem.

PRI ISKANJU ZAPOSLITVE BODITE AKTIVNI

Približno 80 % delovnih mest zapolnijo iskalci, ki uporabijo katerega od aktivnih pristopov iskanja zaposlitve. Aktivni iskalci dela iščejo podjetja, ki potrebujejo nove sodelavce in jih poskušajo prepričati, da so ustrezni kandidati. Pri raziskovanju možnosti zaposlitve je nujno pridobiti čim več informacij. Raziščite, katera dela lahko opravljate s svojo izobrazbo, znanjem, izkušnjami in sposobnostmi. Pri tem imate na voljo različne vire, pri čemer pa so najpomembnejši LJUDJE – socialna mreža.

Delodajalci iščejo ljudi, ki so:

- fleksibilni, prilagodljivi, samoiniciativni;
- komunikativni, pripravljeni na timsko delo;
- ustvarjalni (znajo doprinesti novosti, ideje v podjetje);
- se pripravljani usposabljanju in pridobivati nova znanja za potrebe dela.

Iskanja zaposlitve je dolgotrajni postopek,

ki ga je potrebo obravnavati z vso resnostjo in se ga lotiti z vsem žarom. Je neke vrste zaposlitev, ki ji morate posvetiti veliko pozornosti (vsak dan vsaj 4 ure).

Delodajalcu ponudite svoja znanja in večino z namenom, da ste mu v pomoč in mu prinašate dobiček.

Vztrajajte do konca in ne obupajte po nekaj zavrnjenih ponudbah.

Dokler niste podpisali pogodbe o zaposlitvi, ne odnehajte. Če imate dogovorjene še kakšne razgovore, se jih udeležite. Morda dobite še boljše delo.

Od vaše angažiranosti pri iskanju zaposlitve je odvisno, kako hitro boste delo tudi našli.

NEGUJTE SVOJO SOCIALNO MREŽO

Vašo socialno mrežo sestavlja ožji in širši krog družinskih članov, sorodniki, prijatelji, znanci, ljudje iz vašega okolja, znanci iz društva v katerem sodelujete, nekdanji sošolci ali sodelavci itd.. Vsak človek, ki ga spoznate, lahko postane del vaše mreže. Zato navezujte stike in vzdržujte kontakte z različnimi ljudmi. Mreženje omogoča, da izveste za neobjavljena delovna mesta, ste na tekočem s trendi in osebami na vašem področju dela in morda celo priporočeni za delovno mesto, za katerega niste vedeli. Svoje znance lahko povprašate, ali vedo za kakšno prosto delovno mesto, zaposlitveno možnost oz. ali imajo informacijo o tem, da kakšno podjetje v prihodnje namerava zaposlovati nov kader. Morda imajo kakšne informacije tudi znanci vaših znancev, zato vsakega prosite, da vas obvesti, če bo dobil kakšno koristno informacijo. Dober vir informacij so lahko tudi uspešni iskalci dela in ljudje iz stroke, v kateri se želite zaposliti. Vprašajte jih, kako so oni začeli, katera znanja potrebujete itd.. Morda vas lahko tudi komu priporočijo.

BODITE AKTIVEN ČLAN DRUŽBE

Kljub temu, da trenutno niste aktivni na delovnem / poslovnem področju, lahko aktivno delujete na drugih področjih. Razmislite o možnosti prostovoljskega dela, ki prinaša številne koristi, saj na ta način:

- ohranjate in negujete odnose z ljudmi in navezujete nove stike,
- krepite čut za medgeneracijsko solidarnost,
- zadovoljujete lastne temeljne potrebe (po ljubezni, pripadnosti, zabavi, ustvarjalnosti, potrditvi in po priznanju, veljavi ter svobodi),
- pridobivate nova znanja, spoznavate lastno vrednost in sposobnosti,
- sprejemate pro-aktivno vlogo v svojem življenju.

Izkušnje mnogih prostovoljk in prostovoljcev, ki opravljajo prostovoljsko delo, bi lahko povzeli v mnogokrat izrečenem razmišljanju: «Prostovoljsko delo koristi tako prostovoljcu, kot tistemu za katerega prostovoljsko dela».

“ *Ljudje za tisto, kar so, vedno krivijo okoliščine. Ne verjamem v okoliščine. Ljudje, ki uspejo v tem svetu, so tisti, ki vstanejo in poiščejo okoliščine, kakršne si želijo. Če jih ne najdejo, si jih ustvarijo sami.* ”

GEORGE BERNARD SHAW

RDEČA NIT V VAŠI STRATEGIJI ISKANJA ZAPOSLOTITVE NAJ BO PREPRIČANJE, DA LETA PRINAŠAJO TUDI PREDNOSTI!

Dobro veste, kako se stvarem streže, imate izkušnje, prinašate življenjske veščine in zrelo delovno etiko – z vsem tem boste neprecenljiv vir za vsak tim ali podjetje, ki potrebuje nekoga z vašimi talenti.

Če boste upoštevali vse navedeno, ste na dobri poti, da predstavite vašo edinstveno vrednost kot iskalec/-ka zaposlitve vreden/-na za upanja.

Uporabljajte nove pristope k iskanju zaposlitve. Naj vam nikar ne poide volja in zanimanje za delo. Delodajalcem s predsodki pri zaposlovanju starejših delavcev dokažite, da vzdržujete vitalnost in pozitivno naravnost, da obvladujete in spremljate spremembe, se učite ter spreminjate miselnost (poglede na svet) in da stereotipi o starejših delavcih ne držijo. Vedite, da je upanje tisto zadnje, kar nam ostaja, zato samo pogumno!

